

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id eundem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ ezim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és lapfajtudós:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Bástya-utca 9.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Az új aerában.

Sz.-Fejérvár, március 2.

(M. I.) Mi sem bizonyítja azt jobba, hogy a politikai életnek új aerájába léptünk, mint a képviselőház tegnapi ülésének képe, mely alkalommal megtörtént az új kabinet bemutatkozása, az új kormányelnök politikai irányának megjelölése s annak bővebb kifejtése.

Hónapok óta már csak harcoknak volt színhelye a Ház. alkotmányvédők harcolnak, melyeket az egyesült ellenzék vívott azon emberrel szemben, kinek legkedvesebb szórakozása az alkotmányunk s a polgári jogoknak lábbaltiprása volt.

Szél kinevezése kezdettől fogva jó hatással volt a harcziak kedélyekre és bizalmat keltett már a közel jövő iránt ugyszólván az egész nemzetben, mely bizalmat, hogy a miniszterelnök programbeszéde csak növelte. bizonyítja az ellenzék vezérférfiai felszólalásának hangja s a pártok magatartása.

„Irányom harmincz év óta az igazi szabadelvűség irányába“ — úgy mond az új miniszterelnök, melytől, hogy egy lépésre sem fog eltérni, azt őszintén és becsületére mondja. Ezt az igazi szabad-

elvűséget veszi alapul alkotásaiban, intézményeiben, ez alapon fog törekedni az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére. És éppen azért, mivel ezen kitűzött cél nagy munkát és sok fáradságot igényel, kéri támogatását azoknak is, kik vele nem egy politikai pártion ülnek és óhajtja, hogy az iránta fel-feltűnő bizalom minél tágabb keretet nyújtson.

Kifejti állás pontját minden téren. A külügyekben a béke barátja és nagy súlyt helyez a hármass szövetségre, mint a békének legerősebb támaszlopára. Szem előtt tartja a pénzügyi egyensúlyt s a valuta rendezést és reménységet nyújt arra nézve, hogy a honvédelem fokozatos fejlesztése nem fog újabb terheket róni az országra.

Természetes, hogy a szabadelvű irányzathoz, híven fentartandónak tartja a vallás és közoktatás ügy terén meghozott összes törvényeket. Reméli a *katholikus autonómia* szerencsés s a kongrua gyakorlati és közeli megoldását.

Szép reményekkel biztat a földművelésügyi kormányzat programjának kifejtésénél, midőn a szövetkezeti eszme ápolásával, a parcellázással s a telepítéssel kilátásba helyezi népünk anyagi helyzetének javulását.

boldog boldog — ezer köszönet érte e szegény, igénytelen szócskának „nos“

Ó 18 éves volt s Ellának hívták; mint minden Ellának, úgy neki is két szeme, szőke haja s csinos termete volt s gyönyörűen tánczolt. Engem ellenben — én édes Istenem! — barátaim jószágos medvének hívtak. Hajam rövidre van nyírva, a tánczhoz éppen nem értek s két szemüveget viselek, — evvel minden meg van mondva. (Oh ez a két szemüveg! Használnom kell, mert szememet az éjjeli munka nagyon megrongálta, s bár szememre nagyon jó hatása van, de sok keserű órát is szerzett már nekem. Ezelőtt fel sem vettem, ha a fiatal lányok úgy beszéltek is velem, mintha valami „öreg bácsi“ lettem volna; de mióta Ellát ismerem, azóta másképp áll a dolog. Rokonait jött látogatni — egészen váratlanul — mint minden boldogság! — s midőn semmit sem sejtve barátomhoz mentem rendes sakkjátsmánkra, rendkívül meg voltam lepve, hogy a hintaszékben, hol máskor csak a macska szokott szunyadozni, egy kedves teremést láttam hiúzni, a ki ezüst csengésű kacagást hallott, midőn levettem szemüvegemet, hogy le-töröljem róla az izzadságot. Mintha kést szur-tak volna szívembe, gyorsan ismét feltettem.

— Hugom, Kovács Ella kisasszony, — mondá a főtáncos. — Dr. Erdős történelmi kollégám.

E pillanatban minden lelkiismeret furdalás nélkül tiz játszmát is el tudtam volna tőle nyerni, oly dühös voltam reá. „Történelmi kollégám!“ hiszen ez úgy hangzik, mintha én

Előlézhatatlannak tartja a vicziáliai rendezését s a közigazgatás reformját. A fegyelmi törvény és a szolgálati pragmatika megalkotása által pedig a tisztviselők helyzetén óhajt javítani.

Az üdvös reformok terén hangya szorgalommal fog dolgozni és úgy kormányozni, hogy a hazának minden egyes polgára megfogja találni a maga igazát a törvényben, a jogban és az igazságban.

A miniszterelnök szava lelkes hatást keltek az egész Házban. Nem is késtek az egyes pártok vezérférfiai üdvözölni a miniszterelnököt, sőt a nemzeti-párt egyik vezérférfia Horánszky Nándor, a füzio előjeleképen nem is késett kinyilatkoztatni, hogy nem lát semmi akadályt arra nézve, hogy a kormányt teljes erejével ne támogassa azon elvek alapján, a melyeket a miniszterelnök programbeszélésében kifejtett.

A néppárt nevében Molnár János apát szólott, ki, midőn egész pártja nevében üdvözli az elnököt, nem késik kijelenteni, hogy bármily tisztelettel viseltessék is a párt a miniszterelnök személye és egyénisége iránt, mégis, mivel az a szabadelvűség sem egyezik meg a párt elveivel, melyet a miniszterelnök program-

Matuzsálem és nem egy 28 éves reményteljes történetbúvár lettem volna. Mint mondtam, tiz játszmát is el tudtam volna nyerni minden lelkiismeret furdalás nélkül a főtáncosától, azonban magam sem tudom, hogy történt a dolog, de én vesztettem el őt játszmát ezen a végzetes estén.

Persze Ella is a játszó asztalnál ült s folyton a sakkasztalán bábált rózsaszín ujjas-káival. Nevetett a lovak különös alakjain, nevetett a főtáncos harapós megjegyzései felett s nevetett az én vesztésem felett is.

— Máskor én jobban szoktam játszani, — mondtam az ötödik játszma végén egészen kátséggelbeve s még jobban kétségbeestem midőn ő erre még hangosabban kacagott.

— En a sakkjátékat mindig unalmas embereknek tartom — mondá nyiltan, tudja doktor ur, én ugyanis rémitő boldog teremést vagyok.

— Oh kérem szépen, az nem tesz semmit! — mormogám én álmadozva. De már ekkor a főtáncos is nevetett.

— Ugyan mi lelte önt „történelmi barátom,“ hogy ilyen nagyon is őszinte lett.

Már nem emlékszem mit is válaszoltam reá, de bizonyosan az sem volt valami szellemes dolog. Pláne midőn az asztalnál Ella mellé kerültem, egészen elvesztettem a fejem. Minden igyekezetem az volt, hogy minél udvariasabb legyek. Vajás kenyeret akartam neki kenni s olyan ügyetlenül kezeltam a kést, hogy a vajat a kenyér helyett az ujjamra kentem. S midőn átnyújtá a theát s figyelmeztetett, hogy előbb csakrot tegyek s csak aztán rumot,

Álom volt csupán!

Almodtam szépet gyönyörűt . . .
Láttam a tavaszt, a derűt,
Mikor a természet új életre kél,
Mikor a kis fecské újra vissza tér . . .

Lent a bokor alján nyílt az ibolya,
Lehajoltunk ketten, szelőkű csomóba.
Aztán egy kis csokrot, szépen összekötve,
Átölelve téged feltűsém kedvedre.

Mosolyogtál szépen, bújolón,
Arcod pirban égett, lángolón.
Szemünk pillantása összetálcsozott.
Ajkuik hosszú forró csókban egybeforrott.

Köröttünk röpdösött egy tarka kis lepke,
Hosszu édes csókunk szinte irigyelte.
Mert biz egyedül volt ő a kis kaján . . .
Csak az fáj, hogy álom volt csupán!

M - r I - e.

Nos — ?

— A »Fejérmegyei Napló« tárczája. —

Németből: Niedermanné Geher Hedvig.

Örültség szerelmes voltam. Bevallom őszintén, mindjárt történetem kezdetén, hadd tudja az olvasó, hogy boldog van dolga. De egy

jának alapjául felvett, lehetetlenségnek tartja, hogy a párt tovább ne küzdjön mindaddig, míg elvei és eszméi is diadalra nem jutnak.

A néppárt ezentul is törekedni fog az egyházpolitikai törvények revíziójára és igyekezni fog zászlóját, melyre a keresztény restauráció s a keresztény szellem revindikációjára van írva, diadalra juttatni.

Kifejti a néppárt álláspontját az autonómiában, szembeáll az iskolák államosítása ellen. Stírgeti a földadó leszállítását és a börze adó behozatalát, valamint a togyasztási és egyéb közhasznú szövetkezetek szaporítását.

Ezek voltak, ezek maradnak ezután is elvei a néppártnak, melyet midőn azok ellen védelmezünk, kik azt maradisággal, középkori sötétséggel vádolják, idézzük a párt elnökének a következő szavait:

„A legközelebbi jövőnek kétségtelenül a leghatalmasabb és legnehezebb problémája lesz az úgynevezett *szocializmus*. Ez elől senki többé, sem nemzet, sem tényezők nem zárkozhatnak el. Éppen ezért mi sem szándékozunk elzárkozni ez elől, hanem inkább programunknak ide tartozó pontjai szerint arra fogunk törekedni, hogy minél hamarabb megoldjuk és minél pontosabban megvalósítsuk a szocializmusnak igaz feladatát, a mely szerintünk ebben áll: megszabadítani nemcsak a nyomortól, hanem az anyagi gondóktól is, a munka árán, és felemelni a munkást, egy felsőbb szellemi élet útján: feláldozni az egyedet az összeségnek, de egyéni függetlenségének és képességeinek teljes érvé-

mert különben görbe feleséget fogok kapni, ekkor még inkább zavarba jöttem s mindenteladarságot beszéltem össze-vissza. Csak akkor nyertem vissza férfias nyugodtságotam, midőn a főtanító a francia forradalomról kezdett beszélni, a miről én éppen akkor írtam egy értekezést. Most már persze én beszéltem, legalább egy óra hosszágú megszokás nélkül s a többiek hallgattak. Midőn észrevettem, hogy a nagymama már elszunnyadt, akkor jutott nagy ijedelmemre eszemben, hogy a nőket nem illik történeti dolgok elbeszélésével untatni.

— Ez igazán nagyon szép volt — mondá Ella bizonyosan guanyival. Dühösen kaptam fel gummi cipőmet és haza rohantam.

Másnap konstatáltam, hogy halálosan bele szerettem Ellába. Hiába mondtam magamnak, hogy esztelenség tőlem egy ilyen tüzes, életvidor fiatal leányba szeretni, nem használt semmit. A koczka el volt vetve. Ne kívánja tőlem senki, hogy mindazt a badarságot felsoroljam, a melyet elkövettem. Rózsákat vettem drága pénzért, borbélyomtól be hagytam magam csapni egy rémitő kellemetlen szagu illatszerrel. Idéztem Heinét, szűk cipőket viselek, a minék utóhatását máig is érzem. És Ella? Nos, elfogadta a rózsákat, mosolygott az idézések felett, a cipőmmel nem törődött s az illatszert utálatosnak találta.

— Ez nem illik önhöz — mondá — mi szükség van erre? A történelemnek is meg van a maga édes illata!

— Disznóbőr és penész, — mondá a főtanító.

Természetesen nagyon felháborított ez a megjegyzés. Midőn ezután vitatkozásba merültünk barátommal, Ella élvezettel figyelt. Kü-

nyesülésével, tehát a szabadságnak és a haladásnak nemcsak meg nem gátlása, hanem inkább előmozdításával.

UJDONSÁGOK.

— **Szent atyánk beteg.** Szomorúsággal töltik el szívünket azok a hírek, melyeket Rómából hoz a táviró. XIII. Leo pápát, mindnyájunk rajongó szeretetének s méretetlen szeretetének nagy birtokosát gyengékedés bántja. Nem hiszünk ugyan a lapok nagyobb része tulzott híreszteléseinek, amelyeknek mindig czélzatosságuk van, amikor szent atyánk egészségi állapotáról szólnak, de azért szívünkben nagy az aggodalom, mert hisz kilenczven esztendő aggastyán a mi atyánk, akinek legkisebb gyengékedése is féltő érzelmekeket kelthet gyermekei lelkében. Kérjük a Mindenhatót, távolítsa el Ő Szentségétől minden szenvedést s véghetetlen irgalmával tartaná meg még sokáig azt az életet, mely milliók előtt drága kincs s melyért milliók imája száll az ég felé! A Stefani-ügynökség jelentése szerint Ő Szentsége lázzal egybekötött csuszban szenved s attól is tartanak, hogy mellhártyagyulladás is be fog állani. A Vatikánból azonban egyáltalán semmi hír nem szivárog ki a pápa állapota felől, de kilátásba helyeztetett, hogy az „*Osservatore Romano*“ a mai napon hivatalos jelentést fog közölni. A Stefani-ügynökség jelentései szerint a gyengékedés nem ad komoly aggodalomra okot. Ő Szentsége tegnap a rendes időben kelt, de orvosa *Lapponi* dr. tanácsára ismét leleküdt, mert az orvos hűlést konst. tált. A mára tervezett ünnepi kihallgatás természetesen elmarad. Ujabb távirati jelentések szerint *Lapponi* dr. kisebb operációt végzett a Szent Atya lábán, amely

lőnben is csak akkor figyelt reám, ha komoly dologról beszéltem. De ha kedélyeskedni akartam, Ella kinevetett. Pedig mennyire szerettem volna neki megmondani, hogy mily végtelenül szeretem! De ha láttam őt magam mellett a tükörben, a két szemüveggel. . .

— Nem szeretem a két szemüveget, — mondá egyszer Ella s mindjárt levettem szememről, de aztán nevelésnek tüntem így fel magam előtt s daczból újból visszatettem.

Ella orosz néven vette ezt, mert egészen elhallgatott s gondolkodva nézett reám. Később egész vígan kérdé:

— Szeret táncolni?

— Nagyon, — mondám — a jó Isten bocsássa meg ezt a hazugságot.

— Ez nagyszerű! A jövő héten a nőegyleti bálon tehát látjuk egymást. De a szemüveget hagyja otthon!

— Persze — mondám rosszkedvűen, mert eszembe jutott, mily kényes helyzetbe juthatok itt. Először arra gondoltam, hogy tánczórákat veszek; már vettem is egyet, de a lábrángatások, melyeket városunk táncmestere produkált, oly nevelésességeknek tünnek fel előttem, hogy felhagytam a tanulással. Gondolkodni kezdtem, hogy ne legyek-e beteg, míg végre elhatároztam végére járni a dolognak. Eljött a nagy nap; én a két szemüveggel a szememen mentem a bálba. Természetesen Ella azonnal észre vette ezt.

— Tehát mégis a szemüveggel! — mondá daczosan.

— Igen! — válaszoltam határozottan.

— Nos, bánom is én — de a legközelebbi keringőt meghagytam magának — akarja?

— Igen — mondám még egyszer, de nem

annyira sikerült, hogy a pápa most már egészen könnyen érzi magát. A szent atya különben ma üli szüüelésének 90 ik évfordulóját.

— **Apponyi György gróf halála.** Nebéz csapás ejtette szomorúságba Apponyi Albert grótot, a nemzeti párt vezérét. Fidesatyja, *Apponyi György* gróf, Magyarország egykori országbirája tegnap hajnalban meghalt Eberhardon 90 éves korában. Az agg főur egészsége már évek óta kedvezőtlen volt s tavaly már oly rosszra fordult, hogy katasztrófától tartottak. Erős természet azonban diadalmaskodott akkor a betegségen. Az utóbbi napokban megint rosszul lett s tegnap reggel kimult. Halála országsszerte mély részvétet keltett, mert Apponyi gróf egyike volt ama főuraknak, kik politikai működésükkel tiszteletet, elismerést szereztek maguknak. Neve szorosan összefügg Magyarország két korszakos átalakulásával. Az 1848-iki eseményeket megelőzőleg magyar udvari kanzellár volt, amikor is Széchenyi István segítségével ő próbált a reformmozgalom élére állani, de nem lehetett urává az áramlatnak. A 60-as években megint előtérbe lépett. A 67-iki kiegyezés előkészítésében nagy része volt az elhunytnek aki az alkotmány olyan restaurálásáról, a milyen 1867-ben bekövetkezett, már 1862-ben memorandumot adott be ő felségének, a mely nagy konturokban ugyanaz, mint a 67-iki kiegyezés, a melyre az akkor még erősen az 1861-iki fölírat alapján álló Deák Ferencz nem is gondolt. Ez a memorandum nem talált meghallgatást, a minék az lett a következtése, hogy Apponyi György 1863-ban lemondott állásairól. Ő lemondott egyéni ambícióinak érvényesüléséről, de elérte czélját, mert alapvető munkájával sikerült megindítania a közeledést az osztrák udvar s az 1861-iki Deák Ferencz egyképpen intranzigens álláspontja közt. Országbirói működésének pedig ezenfelül is van egy aere perennius emléke, az *Országbirói Értekezlet munkálata*, mely a régi magyar magánjog elveit modern alakban oly kitünően

tánczolni, hanem beszélgetni szeretnék kegyeddel a keringő alatt. Mert . . . én . . . nem tudok tánczolni.

— Óh — mondá Ella meglepetve s egész piros lett. De elfogadta karomat s a szomszéd terembe mentünk, a mely félikertté volt alakítva. Leültünk egy palma csoport alá. Most már megkezdhettem volna vallomásomat.

De édes Istenem, ez a két szemüveg! Ropant nevelésességek találtam, hogy ez utálatos szemüveggel játszam a szerelmem s még nevelésesebb, hogy előbb zsebre tegyem! De beszél-nem kellett, ha nem akartam kinevetetni magam.

Kisasszony, én — kezdém s eszem cserben hagyott. Mint a Montblanc nehezedett reám a zavartság és segélyt keresve néztem reá. Ő zsebkendőjével eltakarta a száját s mosolygott; észrevettem, hogy arca egészen le remek hófehér nyakáig veres lett.

— En, — nyögtem ki mégegyszer nehezen s lehunyám szememeit.

Mindentek vége, rémitően blamáltam magam!

Egyszerre éreztem, amint egy gyöngőd kezeske levezi szememről a szemüveget.

— Nos? — kérdé egy reszkető édes csutalan hang.

Es erre mielőtt tudtam volna, hogy történt a dolog, bájos leánykám előtt térdeltem le s megvallottam neki szerelmemet . . .

Es nos?

Nos ezzel vége van történetemnek, nyolcz hét óta házaspár vagyunk s csak ma jutottam annyi időhöz, hogy leirhassam ezt a tanulságos történetet.

foglalja össze, hogy újabb jogfejlődésünk csak is ebből az alaptól indulhat ki.

— **A Oltáregyesület** rendes havi sz. miséje a *jövő vasárnap*, március 5-én d. e. 10 órakor fog bemutatni a Mindenhatóknak.

— **Halálozás.** Magyar-Almásan febr. 27-én Nagy Antalné szül. Kóbor Anna 85 éves korában meghalt. Az elhunytban Nagy Lajos Magyar-Almási plebános édes anyját gyászolja. Temetése tegnap ment végbe a község általános részvétele mellett. A temetési szertartást Tamás Vilmos esperes-plebános végezte segédlettel.

— **Szentségimádás.** A ciszterciaták helybeli templomában az előző évek szokásai szerint a böjt harmadik vasárnapján, azaz f. hó 5-én tétetik ki az *Oltáriszentség* imádlására. És pedig a kitétel reggel a 6 órai szent mise alkalmával, a betétel pedig este 6 órakor tartandó litánia alkalmával fog történni.

— **Szinigazgatónk kérelme.** Dobó Sándor már megbánta, hogy társulatával Székesfejérvárra jött. Azon reményben jött, hogy a közönség jóindulatát s ezáltal pártfogását is meg fogja nyerni. Midőn pedig ezt minden igyekezete dacára sem tudja megnyerni, kénytelen a városi tanácshoz fordulni, hogy tőle anyagi támogatást nyerjen. Hátra van még a pót szomból három hét. Ezalatt még helyrehozhatná a közönség eddigi részvétlenségét, legalább nem kényszerítené az igazgatót koldustársínyával a vállán, esetleg előbb távozni.

— **A lovagiatlan férj.** Dancsa József seregélyesi lakos, földműves, tegnap reggel bejött feleségével Székesfejérvárra. Elvégezvén dolgukat, a vasut felé iparkodtak. Utközben azonban, mivel Dancsa torkát nagyon reszelte és csiklandozta a városban elnyelt por, betértek Toma Károly-féle vendéglőbe. Nem tudni miokból, itt összevesztett feleségével, minek következménye lón aztán az, hogy feleségét az utcán, egész a vasut állomásig ütötte verte, sőt a verést még a peronon is folytatta, mindaddig, míg a szerencsétlen asszony ki nem szabadult körmei közül. A vasuton szolgálatban levő rendőr figyelmeztette őt, mire ez gorbombáskodással felelt és azzal fenyegetőzött, hogy megveri a rendőrt. Ez aztán bekísérte a város házára, hol botrányos viselkedés és a hatósági közzeggel való gorbombáskodás miatt 5-5 öszszesen 10 frtra, esetleg 2 napi elzárásra ítélte a rendőrség.

— **Megszűnt sertésvész.** Aba községhez tartozó Boda-Kajtor pusztán a sertésvész megszűnt.

— **Verekedő kocsis.** Ma délelőtt egyik városi hajdu beállította Rab Józsefet Löwinger Jenő kocsisát a rendőrségre, mivel Schön Simon udvarán késsel hadonászott és Schönnek kocsisát késsel kezében kergette. A vizálykodás már tegnap kezdődött közöttük, mikor Schön kocsisa Rab Józsefet, ki a kutra íveggel ment vízért, kétszer arczul ütötte. Ez ügyben az eljárás folyamatban van a rendőrség előtt.

Részeg ember a rendőrség előtt. Balogh Ferencz palota-utczai 36. sz. lakos ma délelőtt teljesen részegen jelent meg a kapitányi hivatalban és oly botrányosan viselkedett, hogy a tárgyalási teremből kizárni, s mint hogy botrányos viselkedésével még a folyosón sem hagyott fel, sőt káromkodására és kiabálására az egész város háza összefutott, a kijózanodásig rendőri felügyelet alá kellett helyezni annál is inkább, mert folyton azt kiabálta, hogy mindent összetör s agyonver mindenkit. Fia, ki tárgyalására be volt idézve, kijelentette, hogy

apja részeges, mindig iszik s otthon is mindig civakodás van e miatt. Délfelét újból maga elé hozatta a rendőrség, mikor már egy kissé kijózanodva beismeri, hogy a botrányt csak részegsége miatt követte el. Ezt enyhítő körülménynek véve, Baloghot a rendőrség 5 forint pénzbírságra, esetleg 1 napi elzárásra ítélte. Balogh az utóbbit választotta, mert az nem kerül pénzübe.

— **Ítéletek.** Drescher Imre eszékvári illetőségű 15 éves, Toperczer Sándor által Löwy Miksa kárára elkövetett lopásban orgazdaság vétségéért a budapesti kir. törvényszék által vétkesnek találta, miért 3 frt. pénzbírságra, esetleg 1 napi elzárásra ítelték. — Kaufmann József eszékvári születésű 16 éves, lopásban bűnösnek talált egyént a kir. törvényszék 2 évi, a javító intézetben töltendő fogságra ítélte, mely ítéletet a bud. kir. tábla és kir. Curia is helyben hagyta. Ugyanazzen a lopásnál orgazdasággal vádolt Szüts Sándor székelyfejérvári illetőségű 21 éves egyénre a kir. 7 havi börtönt helyben hagyta. — A budapesti kir. törv. Baloghy Erzsébet 17 éves *hiszkei* lakost lopás vétségéért 6 havi börtönrre ítélte. Kiltán Anna férj. Lerner Dezsőné 18 éves nagy-écsi lakost orgazdaságért 8 napi fogságra ítélte.

Színház.

HETI MŰSOR:

Péntek: *Baba, zóna.*
Szombat: *Michu leányok, operette.* a Magyar Színház ujdonsága.
Vasárnap: d. u. *Tündérlak magyarhonban,* este *Ezer év.*

Kedő febr. 28. A Górák. Sidney operettje. Kedvenc darabját szép számban jött újból meg nézni a közönség, noha ezzel nem azt mondjuk, hogy a színház tele volt. Az előadás nem nevezhető a legsikerültebbnek s ebben hibás nemcsak az előadó személyzet, hanem főképpen a rendező. Amikor teljes elismeréssel szólunk a pompás kiállításról, szép díszletekről, kosztümökről, nem hagyhatjuk szó nélkül az elhibázott szereposztást s a kedvtelenség szülte szintelenséget, mely az egész darabon végig vonult. H. Lóvi Berta ugyszólván álmosan játszotta Mimosát, ezt a mozgékony pajkosan kedves s mindamellett érzékeny szívű japán leányt. A tengerésziszteket a buskomorságtól féltettük folyton. *Katán* (Nagy Gyula) inkább hasonlított egy szerelmes vegetáriánushoz, mint szerelmes hadihőz. Vuncsi kinézett Szilágyi és Imary márkít (Pesti) is elfogta ugylátszik az általános bágyadtság, mely alul ez a két józú ügyes színész se tudta magát emancipálni. Csak *Felhő Rózi* (Rolly Rolly) viselte magát jól, sikere ez alkalommal nem volt felhő. Kedvesen játszott s ügyesen táncolt, amiért kapott is bőven tapsot, de még babérkoszorút is. Annyira előtérbe lépett a darabban, hogy Mimosza egészen elveszett mellette. De mondunk még valamit *Felhő* kisasszonynak. Nézetünk szerint Gésa ruhában se szabad egy angol minnek oly tulságosan reagálni a rá irányzott látcsővi tekintetekre; a tizenhat éves alul levő gentlemanok látcsőveit pedig egyáltalán észre sem veszi egy jól nevelt miss, ha mindjárt Arzenának hívják is. — A közönség különben az előadók álmodáságra mellett is jól mulatott.

Szerda 1899. Március 1. A koronáért. Történelmi színmű. Irta Coppée Ferencz. A jelen kor termelte annyi realiztikus színmű és dráma között szinte jól esik egy kis romantikus levegőt szívni, versekben beszélő embereket látni a színpadon, kik czélükért küzdenek, buknak, vagy győznek. Coppée Ferencz Hugó Viktor mellett a legközelebb — jelenleg egyetlen számba vehető — képviselője a francia romantikának a színpadon; nem szereti a jelent, szeme a multban révedez, történelmi háttérrel eszményi embereket alkot, nem törődve a korizléssel s hiven követi a klaszikus dráma követőite szabályokat. Jelen színművének magva egy gyönyörű szép gondolat: a hős föláldozza

apját, hogy megmentse hazáját, azután föláldozza önmagát hogy megmentse apja becsületét. S ez egyszersmind a tragikum is. Brankomir a hős feleségétől ösztönözve, koronára vágyik, s tervét árulással akarja megvalósítani; fia felfedezi ezt, s másként nem bírva megakadályozni tettét, megöli őt, midőn azonban az árulás a bossza vágyó Balid, Brankomir özvegye, által napvilágra jő, kés föláldozni magát, s az apjának emelt ércszoborhoz lánccalva inkább elszenvedi a legiszonyubb gyalázatot, sem hogy apja emlékét meggyalázza. Végre Milicia, az őt hű ebként követő czigányleány, szájalomból leszurja őt. Mindez igen szép nyelven, gyönyörű versekben van előadva s a darab költői szépsége annyira elhájolnak bennünket, hogy nem jut eszünkbe kutatni, mi benne az igaz. Pedig ha erősebb kritikát alkalmazunk, észre vesszük, hogy e szép külső mögött hiányzik a cselekmények magva, a jellem; észrevesszük, hogy e csendő rimekben beszélő alakok csak ködképek, hűs és vérdélküli automok, s a költő nem igyekszik elhitetni velük, hogy a mit tesznek, az jellemükből szükségképen folyik. Konstantin például inkább a körülmények, mint jelleme által vitetik, így az apa gyilkosságára nem is gondol, mielőtt nem kényszerül rá, az önfeláldozásra pedig kényszerítve van, mert ártatlanságát úgy sem tudná bizonyítani. A többi alakok, a trónra vágyó hős, a felbújt asszony mind csak tipusok; ez utóbbinak büntetlenül hagyásával pedig szerző vét a költői igazság szolgáltatás ellen. Minderre azonban az előadás alatt nem gondolunk; a poézis elbájol bennünket, s úgy érezzük magunkat, mint mikor Coppéának egy szép költői elbeszélését halljuk előtűnk elszavalni.

Kár, hogy ez élvezetből igen gyakran kizavart bennünket a színészek gyenge előadása. De hát operett társulattól nem lehet kívánni, hogy drámát is jól tudjon előadni. Klenovits, Tóth Ilona, Kendi Boriska ugyan elég szépen játszottak, de a többiek nincsenek szokva a cöthurnoshoz. Különösen Balási érezhette rosszul magát a nem neki illő szerepben — kedélyes apa, mint hős — s örültünk is, mikor a 3-ik felvonásban meghalt.

A színház még félhályrak mellett is csaknem üres maradt; a közönség e közönye minden irodalmi értékű drámai művel szemben, megmagyarázhatatlan.

IRODALOM.

Egyiptom és Görögország. A tudomány régóta keresi a görög műveltség egyiptomi elemét. Az archeologia a képzőművészet terén nem igen talált rokonságot, de a mythologia (Müller) s a philosophia (kivált Röth és Gladisch), annál többet. A görögök I. Pszamitik idejében kezdtek Egyiptomba vándorolni. A böles uralkodó szivesen fogadta a jövevényeket, de gondosan úgy telepítette le őket, hogy a Nilus elválaszsa az egyiptomiaktól. A nép gyűlölettel fordult el a csalárd jövevényektől. Tisztátalan fajú teremtesnek tekintette a hellént, kinek közelében fertőzés nélkül élni nem lehet. Az alsóbb nép a világrt sem akart együtt enni a görögökkel, nem használta tájluakat, fazekait. Az előkelők bizonyos lenézéssel tekintettek a gyerekország csélcsp, könnyelmű fiaira, kiknek ősei néhány század előtt még barbárok voltak. Annál nagyobb tisztelettel tekintettek a hanyatlásában is nagy Egyiptomra az élelmes görögök. Hozzájuk simultak, isteneiket ez ősz kultura isteneitől származtatták, hőseiket az ősi paraóktól. S kezdetét veszi egy nagy processzus, a gyerek-ország iskolába jár a régihez, tanul, emelkedik hozzá. A mint Egyiptom süllyed, ugy nő Görögország, s a történet lejtőjén szembetalálkoznak nemsokára. Egyik lefelé megy, vérvölve, agva, a másik ifju erőben siet fölfelé. Leveszi roskadozó hátáról a terhet, s viszi magával ragadmányát a magasba, a művészi ideál felé. Egy nép ifjusága jelen meg előttünk, mely magába olvaszta a régi élet tanulságait, eredményeit, s a kisérletek helyébe lép egy új, nagy művészet, a világ legelső, legnagyobb művésze. A hatások e kicserélődéséről ír — igen szépen — a Nagy

Képes Világtörténet most megjelent 15-ik füzet. A mű 12 nagy kötetben lesz. Márczali Henrik egyetemi tanár szerkeszti. Egy kötet ára 8 frt. Kapható részletfizetésre is. Füzetenként is megjelen, egy héten egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. Kapható a Révai Testvérek Irod. Int. R. T.-nál és minden hazai könyvkereskedésben. A közoktatásügyi miniszter e jelen művet az összes iskoláknak megvételre ajánlotta.

„Képes Levelező-Lap“ címmel jelent meg egy havi folyóirat Székesfehérvárott, melynek első számát most vettük. — A lap előfizetési ára 1899. évre 1 frt. — Mutatványszámot a „Képes Levelező-Lap“ kiadóhivatala Székesfehérvárott mindenkinek ingyen küld, a ki azt egy látképes levelező-lapon kéri.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ödön Bicske. Valami gazdasági cikkelyt szívesen vennénk. Reméljük, hogy hamarosan kifogja kanyarítani. Üdvözlét! P. S. Hogyne! Hisz az a kötelességünk! **Volapük.** Nem foglalkozunk ilyen hiábavalóságokkal s így nem is adhatunk utbaigazítást. Azt vesszük ki a leveléből, hogy Ön már négy év óta tanulja a volapük nyelvet. Hát nem vétek ez?! Elpocsékolni a drága időt teljesen haszontalan valaminek a tanulásával! Hisz ennyi idő alatt megtanulhatott volna bármilyen modern élő nyelvet, francziát, angolt, olaszt vagy bármi más, aminek az életben hasznát is vehetné. **Vuncsi.** Itt is dúlhöng z influenza. Szerkesztőségünket is meglátogatta, de rövid látogatása után kitéttük a szűrőt. Ezer.

Felölös szerkesztő: **Báró Proff Kocsárd.**

ALAPÍTTATOTT
1858. évben.

TELEP
Palotai-utca 23.

PFINN JÓZSEF
„GONGORDIA“

TELEFON SZÁM 79.

Sürgöny cím:
Concordia, Székesfehérvár.

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Székesfehérvárott, sas-, Jókai- és iskola-utca sarkán

a „Fekete Sas“ szálloda átellenében

SIRKOSZORUK.

SIRKOSZORUK.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetések elvállaltatnak.

Hullák szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. 70. —21

Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek!

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldalal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.

Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű harsát, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden úri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

A Nagy Képes Világtörténet megszerzhető:

a) **Füzetes kiadásban** hetenként 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) **Kötetes kiadásban** 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

✱

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy a dírtól kiadóhoz intézendők.

✱

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyomatott Számsnr Imrénél, Székesfehérvárott.